

Dziwy pragmatyki służbowej

dla pracowników ubezpieczeń społecznych

Władze nadzorcze instytucji ubezpieczeń społecznych opracowały projekt pragmatyki służbowej dla pracowników Kas Chorych, Zakładów Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych, Zakładu Ubezpieczeń od Wypadków we Lwowie, Zakładu Ubezpieczeń od Wypadków w Rolnictwie w Poznaniu i Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu. Opiera się on na przepisach ustawy z dnia 17-go marca 1923 r. o uregulowaniu stosunków służbowych pracowników instytucji ubezpieczeń społecznych.

Walka z kryzysem

Co warte są „ulgi”

Wedle wyjaśnień, jakieśmy otrzymali w związku z uchwaleniami przez komitet ekonomiczny ministrów zaleceniami w sprawie ulg w spłacie zaległości podatkowych, zarządzenia odnośnie przedstawiać się będą w sposób następujący:

Umorzone będą zaległości podatkowe za okres do 1-go października 1931, o ile nie przekraczają kwoty 50 zł, oraz o ile są nieściągalne. Pojęcie tej nieściągalności jest jednak bardzo elastyczne. Dotychczas za nieściągalne uważano podatki wówczas, gdy... płatnik umarł i nie pozostał majątku, lub zwinął przedsiębiorstwo i nie dysponuje żadnymi aktywami. Nie można tego uważać za żadną ulgę.

Jeżeli chodzi o pozostałe zaległości, to wysokość ich będzie ustalona nanowo przez umorzenie kar i odsetek zwłok. Pozostała suma rozłożona będzie na 20 rat półrocznych, o ile zaległość może być hipotecznie zagwarantowana. Oprocentowanie zaległości w tym wypadku wynosić będzie 4,5 procent rocznie. Jeżeli natomiast zaległości nie będą mogły być hipotecznie zabezpieczone, to spłata ich rozłożona będzie na 6 rat półrocznych, przy oprocentowaniu 6 procent rocznie.

Ponadto spłata zaległości, które mogą być hipotecznie zabezpieczone, ma się rozpocząć dopiero od 1-go stycznia 1935 roku.

Dla przeprowadzenia w tym zakresie ulg w stosunku do zaległości podatków państwowych nie będzie trzeba wydawać osobnych ustaw, ani też dekrety, gdyż odnośne pełnomocnictwa minister skarbu już posiada, na podstawie ustawy z 1932 roku.

Natomiast dla skonwertowania na tych zasadach zaległości w podatkach i opłatach samorządowych tudzież składkach na rzecz instytucji ubezpieczeń społecznych, trzeba będzie wydać specjalny dekret.

W kołach gospodarczych wyrażają poważne wątpliwości co do tego, czy wogóle można myśleć o tem, by podatnicy płacili cokolwiek poza bieżącym wymiarem podatków.

Zanim wejdą w życie nowe rozporządzenia dotyczące ulg w spłacie zaległości, upływie zapewne jeszcze ze 2 miesiące. Ponieważ zaś wszystkie ulgi dotyczące będą wyłącznie zaległości powstałych przed 1-y października 1931, przeto z tytułu zaległości z ostatnich dwu lat nie będzie żadnych ulg.

Pytanie, czy w obecnej sumie zaległości, która wynosi 800 milionów złotych, większą część nie przypada właśnie na podatki zaległe z dwu ostatnich lat?

Jeżeliby tak było, co wydaje się wielce prawdopodobne, to wartość praktyczna szeroko reklamowanych ulg byłaby minimalna.

W. Z.

Giełdy

GIEŁDA ZBOŻOWA

Na wczorajszym zebraniu giełdy zbożowej - towarowej w Warszawie ogólny obrót wynosił 559 ton, w tem żyta 113 ton. Notowano za 100 kg. paritet wagon Warszawa, w handlu hurtowym, w ładunkach wagonowych: żyto standard I-szy 22-23, żyto standard II-gi 21-22, pszenica czerwona jara szklista 42-43, pszenica jednolita 41-42, pszenica zbierana 40-41, owies jednolity 19-20, owies zbierany 18-19, jęczmień na kasze 20-21, gryka 20-21, proso 21-22, groch polny z workiem 24-27, groch Victoria z workiem 32-36, wyka 14-15, łubin niebieski 10-10,50, łubin żółty 11-12, siemię lniane na bazis 45-48, mąka pszenna lukusowa 55-60, mąka pszenna gatunek trzeci posiednia 30-40, mąka żytnia pyłowa gatunek pierwszy 39-41, mąka żytnia siłkowa gatunek drugi 29-31, mąka żytnia razowa 95 proc. 29-31, otręby pszenne szale 13,50-14,50, otręby pszenne średnie 13,50-14, otręby żytnie 12-12,50, kuchenki lniane 18-19, kuchenki rzepakowe 14-14,50, kuchenki słonecznikowe 16-16,50.

ZBOŻE W POZNANIU

POZNAN, 17.7.35. Ustalono na podstawie cen orientacyjnych: żyto 20,75 - 21,00 (usp. słabe); pszenica 30,00 - 40,00 (sp. słabe); jęczmień 10,00 - 17,00 (usp. spokojne); - ożymy 15,00 - 16,00 (usp. słabe); owies 15,00 - 15,50 (usp. spokojne).

wały projekt pragmatyki służbowej dla pracowników Kas Chorych, Zakładów Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych, Zakładu Ubezpieczeń od Wypadków we Lwowie, Zakładu Ubezpieczeń od Wypadków w Rolnictwie w Poznaniu i Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu. Opiera się on na przepisach ustawy z dnia 17-go marca 1923 r. o uregulowaniu stosunków służbowych pracowników instytucji ubezpieczeń społecznych.

Ustawa ta, która była owocem kompromisu, ustaliła szereg słusznych zasad, na których powinna się oprzeć regulacja stosunków służbowych pracowników ubezpieczeń społecznych. Niestety, z niezrozumiałych zupełnie pobudek intencja ustawodawcy w projekcie władz nadzorczych została całkowicie wypaczona, a tam, gdzie jej pozory jeszcze zostały zachowane, przyjęła formy wręcz groteskowe.

W związku ze scaleniem ubezpieczeń społecznych życie podlegało konieczności ujednolnienia przepisów służbowych, dotychczas bardzo rozmaitych i różniących się w poszczególnych zakładach. Nie poddając krytyce tej konieczności musimy wskazać na błędy w projekcie i krywdę, którą one zainteresowanym pracownikom przyniosą. Jeśli chodzi o większość pracowników, zatrudnionych np. na terenie Małopolski, to jest ona ołbrzymia, bo odbiera im nabyte w długoletniej pracy prawa w zakresie świadczeń emerytalnych, jak i stałości pracy.

Ustawa wspomniana ustaliła zasadę, że stosunek służbowy pracowników ubezpieczeń społecznych ma charakter prywatno - prawny. Jest to bardzo ważne, gdyż dotychczas stosunek ten w niektórych instytucjach ubez-

pieczeń społecznych miał charakter publiczno - prawny. Z charakteru prywatno - prawnego stosunku służbowego wynika np. ta zasada, że umowa o pracę może dojść do skutku tylko za obojętną zgodą stron, a więc i w sytuacji zmiany w umowie wymagają obustronnej zgody, gdyż w przeciwnym razie nie mają skutków prawnych lub powodują umowne odszkodowanie.

Tymczasem projekt pragmatyki służbowej, który z ustawy podejmuje formalnie prywatno - prawny stosunek służbowy, przekreśla go w sposób istotny w całym szeregu artykułów.

Taki np. artykuł 9-ty jest curius i cum in suo iure. Opiera on, że jeżeli pracownik nie zgodzi się na uchwalone jednostronnie przez władze instytucji zmiany przepisów służbowych, wtedy nastąpi rozwiązanie stosunku służbowego bez względu na to ile lat pracował w danej instytucji, czy jest pracownikiem stabilizowanym, czy dorywocim. Mało tego! Traci prawo do odprawy i emerytury, którą zdobywał sobie znojąc pracę w ciągu długich lat orki w danej instytucji. A więc pracownikowi zostaje wymierzona kara, że odmawiając zgody, skorzystał z przyśługujących praw, że skorzystał z istotnego warunku każdej prywatno - prawnej umowy!

Podobną ekspedycję karną zawiera artykuł 36, traktujący zmiany uposażenia. I na jego podstawie pracownik traci nabyte prawa tylko dlatego, że nie poddał się nakazowi władzy, sprzecznemu z jego interesem.

Artykuł 17-ty mówi o cokolwiek łagodniejszych sankcjach karnych, bo na ołtarze leżące trzymiesięcznego odszkodowanie, ale i on jest zaprzeczeniem podstaw prawnych prywatno - prawnego stosunku służbowego. Prze-

widuje on, że w razie braku zgody pracownika na przeniesienie go do innej miejscowości - uważa się umowę za rozwiązana przez pracownika i w tym wypadku pracownik stabilizowany otrzymuje odprawę w wysokości trzymiesięcznych poborów zamiast emerytury, względnie odprawy w wysokości tylumiesięcznych poborów, ile ma lat służby.

Również wbrew zasadzie, która obowiązuje wszystkich, artykuł 69-ty wprowadza prawem kaduka normę, że przepisy pragmatyki wchodzi w życie automa-tycznie, a więc bez zgody pracowników, całkiem tak, jakby stosunek służbowy był publiczno-prawny.

Projekt pragmatyki ustala listę powodów, które wywołują utratę przez pracownika praw emerytalnych. Niektóre z nich mieszczą się w dotychczasowych przepisach, ale wiele z nich, a zwłaszcza te, które noszą cechy represyjną, wytworzyła fantazja autorów projektu, nastawiona na wytworzenie najprzykreszego stanu faktycznego, zwłaszcza odnośnie do pracowników małopolskich. A jednak artykuł 5-ty ustawy „wywłaszczeniowej” wyraźnie głosi, że jeżeli pracownik zostaje zwolniony z okoliczności, nieprzewidzianych w dotychczasowych przepisach służbowych, nominacjach, umowach indywidualnych, zbiorowych i przepisach specjalnych, to uzyskuje prawo do zaopatrzenia emerytalnego na dotychczas obowiązujących zasadach. Ustawa daje pewnym kategoriom pracowników w wypadkach szczególnych emeryturę, a projekt pragmatyki odbiera ją.

A więc wszystkie powyższe postanowienia wyraźnie sprzeczne z ustawą „wywłaszczeniową”, są jej świadomym pogwałceniem z zamiarem wyrządzenia krzywdy pracownikowi w zakresie praw dla niego najistotniejszych. Oczywiście, że te postanowienia pragmatyki wobec brzmienia artykułu 5-tego ustawy są bez znaczenia prawnego i w razie zastosowania ich od danego pracownika będą napewno przedmiotem sporu sądowego. Niezależnie jednak od tego powstaje pytanie: cui bono przepisy takie muszą upiększać pragmatykę? Czy jedynym ich celem ma być mnożenie procesów i narażanie instytucji ubezpieczeń społecznych na koszty?

Pod ostrym kątem

Spektakl londyński ma się już ku końcowi. Obecnie dają jeden ze słabszych numerów rewii, pod tytułem „Rokowania o porozumienie zbożowe”.

Jest on znacznie mniej dramatyczny od tego co nam pokazywano w pierwszej części rewii, to jest od „Rokowań walutowych”. W każdym razie jednak i tu można się trochę pośmiać.

Sześć tygodni młoczą w ten sposób:

Kilku panów rozmawia nad sprawą zbożową „dochochodzą do porozumienia”. Okazuje się jednak, że to tylko porozumienie wielkich eksporterów. Wobec tego mają się rozpocząć rokowania z małymi eksporterami. Tu też dochodzi do porozumienia. Okazuje się jednak, że jest jeszcze jeden wielki eksporter z którym się nie porozumiano. Rosja Sowiecka. W tym punkcie okazuje się, że porozumienie jest niemożliwe. Gdyby się coś jednak stało i to porozumienie doszło, to jest jeszcze rokowania. Rokowania z krajami importującymi, które natrafiają na „nieprzewidywane przeszkody”.

Gdyby te rokowania wbrew wszelkim oczekiwaniom doprowadziły do rezultatu, to może się okazać, że któryś z krajów nie ratyfikuje podpisanego umowy, „wskutek zmienionych warunków” lub t. p.

Wobec tego ryzyko jest niewielkie. Można bezpiecznie rokować, zawierając tymczasowe porozumienia i brać dje-ty za pobyt w Londynie.

Obecnie już zanosi się na przerwę w rewii londyńskiej. Szkoda tylko, że doskonalego numeru z rokowaniami o stabilizacji waluty nie zarezerwowano na finał. Rokowania zbożowe są mniej „szlagierowe”.

A może jeszcze przyjdzie depesza od Roosevelta, że nie może on akceptować stanowiska delegacji amerykańskiej w sprawie eksportu pszenicy? Tędy było niecie.

Długi zagraniczne Polski na 1 lipca r. b.

Długi emisyjne skarbu państwa polskiego na dzień 1 lipca r. b. wynoszą: 8 proc. pożyczka dolarowa 1920 r. — 19.574.500 dolarów, 8 proc. dolarowa 1925 r. — 23.100.000 dolarów, 7 proc. pożyczka stabilizacyjna 1927 r. — 47.895.000 dolarów, 7 proc. pożyczka stabilizacyjna — 1.545.000 funtów sterlingów, 7 proc. stabilizacyjna — 299.000 lirów włoskich, 6,5 proc. pożyczka dolarowa 1930 r. — 31.729.705,99 dolarów.

Długi wobec rządów państw: Austrii z tytułu rozrachunku za przyjętą część długu przedwojennego poaustriackiego — 335.000 szylingów, Czechosłowacji — 17.100.000 fr. szwajcarskich, Danii — skonsolidowane zadłu-

żenie z tytułu kredytów reljefowych — 361.200 koron duńskich, wobec rządu Francji — 2.316.983.186,25 franków francuskich, wobec Holandii — 1.917.966,69 flor. hol., wobec Norwegii — 17.068.800 kor. norw. i 1.260 funtów sterlingów, Szwecji 6253.200 koron szwedzkich, wobec Szwajcarii — 75.600 fr. szwajc., wobec rządu Stanów Zjednoczonych A. P. — 206.057.000 dol., wobec Anglii — 4.676.495.150 funtów sterl. Długi polikwidacyjne wynoszą: 66.617.779 flor. austriackich i 21.140.347 koron złotych.

Zaznaczyć należy, że obecnie spłaca się tylko długi emisyjne, tudzież długi na rzecz Austrii i Czechosłowacji.

Znów groźba strajku w górnictwie śląskim

Z końcem sierpnia będzie zamknięta kopalnia węgla „Ficinius” w Siemianowicach. Zalogą tej kopalni wynosi 1200 ludzi. 200 osób, pochodzących z poza granic Śląska, będzie zredukowanych, reszta w liczbie 1000 przeniesiona zostanie na kopalnię „Rich-ter”.

Personel urzędniczy kopalni „Ficinius” w liczbie 100 osób będzie zupełnie zredukowany.

Związek pracodawców przemysłu węglowego na Górnym Śląsku

zawiadomił związki zawodowe górników, że w piątek, dnia 21 lipca odbędzie się w Katowicach pertraktacje w sprawie zarobków robotniczych w kopalniach węgla kamiennego. Przemysł węglowy domaga się, jak wiadomo, obniżki płac o 15 procent.

Krąży już na Śląsku pogłoski o możliwości wybuchu strajku w górnictwie śląskim. W każdym razie zanosi się na zaciętą walkę o poziom płac w górnictwie.

Osma plaga egipska czyli manja statystyczna

Centralny Związek przemysłu Polskiego rozpiął ankietę na temat modnej obecnie manji statystycznej, która urosła do rozmiarów plagi. Liczne przedsiębiorstwa i firmy przemysłowo - handlowe zasypywane są od dłuższego czasu przez najrozmaitsze władze i urzędy żadaniami przedkładania różnorodnych wykazów, dotyczących głównie produkcji, zarobków robotniczych, stanu zatrudnienia i eksportu.

Ankieta wykazała, iż następujące władze i urzędy domagają się od przedsiębiorstw wykazów statystycznych:

1) Główny Urząd Statystyczny, 2) urzędy wojewódzkie i komisarjat rządu, 3) magistraty, 4) urzędy skarbowe, 5) gminy, 6) różne ministerstwa, a zwłaszcza spraw wojskowych i spraw wewnętrznych, 7) inspektoraty pracy, 8) instytut badania konjunktury gospodarczych i cen, 9) Izby

przemysłowo - handlowe, 10) związki gospodarcze, 11) komendy policyjne, 12) powiatowe wydziały drogowe, 13) starostwa, 14) urzędy statystyczne miejsc.

Przedsiębiorstwa zmuszone są poza tem do prowadzenia licznych wykazów i wypełniania wielu formularzy na użytek Z. U. P. U., Kas Chorych i innych instytucji ubezpieczeń społecznych. W tych warunkach większe firmy przemysłowe utrzymywać muszą specjalny personel do opracowywania żądanych wykazów statystycznych.

Na podstawie wyników przeprowadzonej ankiety, organizacje przemysłowe występują do władz z memorjałem, aby wydane zostały zarządzenia co do usunięcia plagi statystycznej i aby prace statystyczne skoncentrowane zostały w Głównym Urzędzie Statystycznym.

Obniżenie opłat za wpisy listów zastawnych

Na ostatnim posiedzeniu rady ministrów, uchwalony został projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zmiany taksy dla pisarzy hipotecznych. Projekt ten zmierza do obniżenia opłat, uiszczanych pisarzom hipotecznym za wciąganie listów zastawnych towarzystw kredytowych miejskich do ksiąg kontroli hipotecznej, w stosunku bowiem do tych listów obowiązuje przepis przeprowadzenia ich przez zapisy hipoteczne.

Dotychczasowe opłaty za te czynności — zresztą bardzo nieskomplikowane — wynosiły 0,25 proc. od wartości nominalnej listów zastawnych. Obecnie w związku z przeprowadzoną konwersją listów zastawnych towarzystw kredytowych miejskich na zasadzie ustawy konwersyjnej z dnia 20 grudnia 1932 r. za-chodzi potrzeba ponownego przecią-

gnięcia skonwertowanych listów przez księgi kontroli hipotecznej. Ustawa zaś konwersyjna z grudnia r. ub. nie unormowała wysokości opłat za przeprowadzenie tych czynności przez pisarzy hipotecznych. Wobec tego niebawem ukaże się rozporządzenie Rady Ministrów, które wprowadzi stawkę opłat zamiast 0,25 proc. stawkę — 0,04 procent za wciąganie listów zastawnych przy konwersji. Stawka za wpisy hipoteczne listów skonwertowanych zmniejszona została tak wydatnie ze względu na masowe przeprowadzanie tych czynności.

(Zaznaczyć wypada, że ABC poruszało przed dwoma tygodniami sprawę obniżenia wspomnianych opłat. Przyp. Red.).

Dalsze kredyty angielskie na kolej Warszawa—Radom

Parafowana przed dwoma tygodniami w Londynie umowa o pożyczkę elektryfikacyjną dla warszawskiego węzła kolejowego ma być podpisana jeszcze w bieżącym tygodniu.

Ag. Press informuje, iż pożyczka elektryfikacyjna nie wyczerpuje możliwości kredytowych na rynku londyńskim. Wicemin. Koc podjął ma w Londynie rozmowy na temat dalszych pożyczek inwestycyjnych dla kolei polskich. Mówi się o możliwościach zainteresowania kapitału angielskiego rozpoczętą świeżo budową kolei Warszawa — Radom. Na wypa-

dek osiągnięcia porozumienia co do ewentualnej pożyczki na budowę tej linii, kolej warszawsko-radomska byłaby linią zelektryfikowaną.

Przy tej sposobności przypominaj, iż wydana przed kilku laty prywatnemu konsorcjum koncesja na budowę kolei Warszawa - Radom opiewała na kolej elektryczną. Konsorcjum wspomniane robót nie podjęło i budowę linii warszawsko - radomskiej, o trakcji parowej, prowadził obecnie ministerstwo we własnym zarządzie.

Podatki w lipcu

Ministerstwo Skarbu przypomina płatnikom podatków bezpośrednich, że w miesiącu lipcu 1933 r. płatne są następujące podatki:

1) do dnia 15 lipca — zaliczka miesięczna na podatek przemysłowy od obrotu za rok 1933, w wysokości podatku przypadającego od obrotu osiągniętego w miesiącu czerwcu b. r. przez przedsiębiorstwa handlowe i II kategorii i przemysłowe I — V kategorii, prowadzące prawidłowe księgi handlowe oraz przez spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i inne przedsiębiorstwa sprawozdawcze;

2) do dnia 15 lipca — zaliczka kwartalna na podatek przemysłowy od obrotu za I kwartał 1933 r. w wysokości jednej piątej kwoty podatku, wymierzonego za rok 1932 innym płatnikom podatku przemysłowego nie wymienionym w punkcie 1, względnie zaliczka miesięczna w wysokości jednej piątej kwoty podatku, wymierzonego za rok 1932, jeżeli płatnicy zaliczki te opłacają w terminach miesięcznych;

3) do dnia 15 lipca — zryczałtowa

ny podatek przemysłowy od obrotu dla drobnych przedsiębiorstw w wysokości kwot wymienionych w doręczonych nakazach płatniczych;

4) podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę wraz z dodatkiem kryzysowym — w terminie do dnia 7-miu po dokonaniu potrącenia podatku;

5) do dnia 15 lipca — zaliczka miesięczna na poczet nadzwyczajnego podatku od dochodu, osiągniętego przez notariuszy (rejentów), pisarzy hipotecznych i komorników w miesiącu czerwcu r. b.;

6) do dnia 5 lipca — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w czasie od 16 do 31 czerwca b. r. i do dnia 20 lipca r. b. tenże podatek pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w ciągu pierwszych 15 dni lipca b. r.

Nadto płatne są zaległości odroczone i rozłożone na raty z terminem płatności w lipcu b. r. tudzież podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze również z terminem płatności w tym miesiącu.

Gigantyczny plan osadnictwa w Australii

Największy plan osiedlecy, jaki znała dzieje, znajduje się w przededniu urzeczywistnienia. Rząd australijski postanowił poruczyć dom prywatnym przedsiębiorstwom skolonizowanie północnej Australii, bezludnej niemal i niekniętej przez ewilizację. Terytorium, liczące 500.000 kilometrów kwadratowych powierzeni — a więc wielkości Anglii — jest zamieszkałe przez 2000 tubylców i około 4000 „białych”.

Koncesja, udzielona dwóm przedsiębiorstwom, stawia za warunek, że na teren kolonizacyjny dopuszczeń

będą tylko „biali”. Jedno z przedsiębiorstw ma zaludnić obszary przy zatoce Canpentana, drugie — tereny nad rzeką Wiktorii. Oba przedsiębiorstwa, poparte kapitałem angielskim, otrzymają od rządu australijskiego liczne ulgi celne.

Planowa kolonizacja północnej Australii jest oczywiście ołbrzymiej wagi na tej części świata, a też i dla gospodarczych interesów Anglii. Nie mniej niż 10 milionów ludzi można bowiem osiedlić na terytorium, przeznaczonem obecnie dla ciał kolonizacyjnych.

Do WIEDNIA WYCIECZKA

paszporty turystyczne

Zapisy: WAGONS-LITS COOK

Krakowskie Przedmieście Nr. 42/44, Nalewki Nr. 28/30